

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2021 Rhif 1140 (Cy. 277)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021

Gwnaed - - - - 11 Hydref 2021

Yn dod i rym yn unol ag erthygl 1(2) a (3)

Mae Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru(1), yn unol ag adran 36(5) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013(2) (“Deddf 2013”), wedi cyflwyno i Weinidogion Cymru adroddiad dyddiedig Mai 2019 yn cynnwys ei argymhellion ar gyfer newid a manylion ei adolygiad o’r trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ceredigion.

Mae Gweinidogion Cymru, ar ôl ystyried y materion y cyfeirir atynt ac a nodir yn adran 37(2)(a) ac (c) o Ddeddf 2013, wedi penderfynu rhoi effaith i’r argymhellion hynny gydag addasiadau.

Yn unol ag adran 37(3) o Ddeddf 2013, mae mwy na 6 wythnos wedi mynd heibio ers i’r argymhellion hynny gael eu cyflwyno i Weinidogion Cymru.

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer eu pwerau a roddir gan adran 37(1) o Ddeddf 2013.

Enwi, cychwyn a dehongli E+W

1.—(1) Enw’r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021.

(2) At unrhyw ddiben a nodir yn rheoliad 4(1) o Reoliadau Newidiadau i Ardaloedd Llywodraeth Leol 1976(3), daw’r Gorchymyn hwn i rym drennydd y diwrnod y’i gwneir.

(3) At bob diben arall, daw’r Gorchymyn hwn i rym ar y diwrnod arferol ar gyfer ethol cynghorwyr yn 2022(4).

(4) Yn y Gorchymyn hwn—

(1) Sefydlwyd y Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru gan adran 53 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70) (“Deddf 1972”) ac Atodlen 8 iddi. Diddymwyd adran 53 ac Atodlen 8 gan adran 73(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (decc 4) (“Deddf 2013”) ac Atodlen 2 iddi. Mae Deddf 2013 yn ailenwi’r Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru yn Gomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (gweler adran 2).

(2) 2013 decc 4.

(3) O.S. 1976/246. Mae adran 74(3) o Ddeddf 2013 yn darparu bod y Rheoliadau hyn yn parhau i gael effaith mewn perthynas â gorchymynion a wnaed o dan Ran 3 o Ddeddf 2013, fel pe bai’r gorchymynion hynny wedi eu gwneud o dan Ran 4 o Ddeddf 1972.

(4) Mae Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Newid Blynnyddoedd Etholiadau Cyffredin) (Cymru) 2019 (O.S. 2019/1269 (Cy. 220)) yn diwygio adran 26(1) o Ddeddf 1972 i ddarparu y bydd etholiadau cyffredin cynghorwyr awdurdodau lleol yn cael eu cynnal yn y flwyddyn 2022 yn hytrach na 2021.

ystyr “ward etholiadol” (“*electoral ward*”) yw unrhyw ardal yr etholir aelodau drosti i Gyngor Sir Ceredigion;

mae i eiriau ac ymadroddion a ddefnyddir yn y Gorchymyn hwn yr un ystyr ag a roddir iddynt yn Rhan 3 o [F¹Ddeddf Comisiwn Democratiaeth a Ffiniau Cymru etc. 2013], ac eithrio i'r graddau yr ymddengys bwriad i'r gwrthwyneb.

Diwygiadau Testunol

- F1** Geiriau yn [ergl. 1\(4\)](#) wedi eu hamnewid (25.6.2024) gan [Deddf Senedd Cymru \(Aelodau ac Etholiadau\) 2024 \(asc 4\)](#), a. 25(1)(a), **Atod. 1 para. 20**

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** Ergl. 1 mewn grym ar 13.10.2021 at ddibenion penodedig, gweler [ergl. 1\(2\)](#)
I2 Ergl. 1 mewn grym ar 5.5.2022 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym, gweler [ergl. 1\(3\)](#)

Trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ceredigion **E+W**

2.—(1) Mae wardiau etholiadol Sir Ceredigion, fel y maent yn bodoli yn union cyn y diwrnod arferol ar gyfer ethol cyngorwyr yn 2022, wedi eu diddymu.

(2) Mae Sir Ceredigion wedi ei rhannu'n 34 o wardiau etholiadol a phob un ohonynt yn dwyn yr enw Saesneg a restrir yng ngholofn 1 a'r enw Cymraeg a restrir yng ngholofn 2 o'r Tabl yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

(3) Mae pob ward etholiadol yn cynnwys yr ardaloedd a bennir mewn perthynas â'r ward etholiadol honno yng ngholofn 3 o'r Tabl yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

(4) Nifer aelodau'r cyngor sydd i'w hethol dros bob ward etholiadol yw'r nifer a bennir yng ngholofn 4 o'r Tabl yn yr Atodlen i'r Gorchymyn hwn.

(5) Mae'r darpariaethau yn y Gorchymyn hwn yn cymryd blaenoriaeth dros unrhyw ddarpariaeth wrthdrawiadol mewn unrhyw offeryn statudol blaenorol a wnaed o dan adran 58(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(5).

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** Ergl. 2 mewn grym ar 13.10.2021 at ddibenion penodedig, gweler [ergl. 1\(2\)](#)
I4 Ergl. 2 mewn grym ar 5.5.2022 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym, gweler [ergl. 1\(3\)](#)

11 Hydref 2021

Rebecca Evans
 Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, un o
 Weinidogion Cymru

(5) [1972 p. 70](#); diddymwyd adran 58 o Ddeddf 1972 gan adran 73(2) o Ddeddf 2013 ac Atodlen 2 iddi, yn ddarostyngedig i ddarpariaethau arbed a bennir yn adran 74 o Ddeddf 2013.

ENWAU AC ARDALOEDD WARDIAU ETHOLIADOL A NIFER AELODAU'R CYNGOR

Gwybodaeth Cychwyn

I5 Atod. mewn grym ar 13.10.2021 at ddibenion penodedig, gweler **ergl. 1(2)**

I6 Atod. mewn grym ar 5.5.2022 i'r graddau nad yw eisoes mewn grym, gweler **ergl. 1(3)**

Tabl

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Aberaeron and Aberarth	Aberaeron ac Aber-arth	Tref Aberaeron a ward Llanddewi Aber-arth o gymuned Dyffryn Arth	1
Aberporth and Y Ferwig	Aber-porth a'r Ferwig	Cymunedau Aber-porth, a'r Ferwig	2
Aberystwyth Morfa a Glais	Aberystwyth Morfa a Glais	Wardiau Bronglais, Canol Aberystwyth a Gogledd Aberystwyth o dref Aberystwyth	2
Aberystwyth Penparcau	Aberystwyth Penparcau	Ward Penparcau o dref Aberystwyth	2
Aberystwyth Rheidol	Aberystwyth Rheidol	Ward Rheidol o dref Aberystwyth	1
Beulah and Llangoedmor	Beulah a Llangoedmor	Cymunedau Beulah, a Llangoedmor	2
Borth	Y Borth	Cymunedau'r Borth, a Genau'r Glyn	1
Ceulan a Maesmawr	Ceulan a Maesmawr	Cymunedau Ceulan a Maesmawr, Llangynfelyn, ac Ysgubor-y-coed	1
Ciliau Aeron	Ciliau Aeron	Cymunedau Ciliau Aeron, a Henfynyw	1
Faenor	Faenor	Cymuned Faenor	1
Lampeter	Llanbedr Pont Steffan	Tref Llanbedr Pont Steffan	1
Llannarth	Llannarth	Cymuned Llannarth	1
Llanbadarn Fawr	Llanbadarn Fawr	Cymuned Llanbadarn Fawr	1
Llandyfriog	Llandyfriog	Cymuned Llandyfriog	1

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021. (See end of Document for details)

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Llandysilio and Llangrannog	Llandysilio a Llangrannog	Cymunedau Llandysiliogogo, a Llangrannog	1
Llandysul North and Troedyraur	Gogledd Llandysul a Throed-yr-aur	Cymuned Troed-yr-aur, a wardiau Pontsiân a Thre-groes o gymuned Llandysul	1
Llandysul South	De Llandysul	Wardiau Capel Dewi a Threfol o gymuned Llandysul	1
Llanfarian	Llanfarian	Cymuned Llanfarian	1
Llanfihangel Ystrad	Llanfihangel Ystrad	Cymuned Llanfihangel Ystrad, a wardiau Nantcwnlle a Threfilan o gymuned Nantcwnlle	1
Llangeitho	Llangeitho	Cymunedau Llanddewi Brefi, a Llangeitho	1
Llangybi	Llangybi	Cymunedau Llanfair Clydogau, a Llangybi, a ward Gartheli o gymuned Nantcwnlle	1
Llanrhystyd	Llanrhystud	Cymunedau Llangwryfon, a Llanrhystud	1
Llansanffraid	Llansanffraid	Cymuned Llansanffraid, a ward Llanbadarn Trefglwys o gymuned Dyffryn Arth	1
Llanwenog	Llanwenog	Cymunedau Llanwenog, a Llanwnnen	1
Lledrod	Lledrod	Cymunedau Lledrod, Ystrad Meurig, ac Ysbyty Ystwyth	1
Melindwr	Melindwr	Cymunedau Blaenrheidol, Pontarfynach, a Melindwr	1
Mwldan	Mwldan	Ward Mwldan o dref Aberteifi	1
New Quay and Llanllwchaearn	Ceinewydd a Llanllwchaearn	Tref Ceinewydd a chymuned Llanllwchaearn	1

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Penbryn	Penbryn	Cymuned Penbryn	1
Teifi	Teifi	Wardiau Rhyd-y-fuwch a Theifi o dref Aberteifi	1
Tirymynach	Tirymynach	Cymuned Tirymynach	1
Trefeurig	Trefeurig	Cymuned Trefeurig	1
Tregaron and Ystrad Fflur	Tregaron ac Ystrad-fflur	Tref Tregaron a chymuned Ystrad-fflur	1
Ystwyth	Ystwyth	Cymunedau Llanilar, a Thrawsgoed	1

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ("y Comisiwn"), a roddodd adroddiad ym mis Mai 2019 ar ei adolygiad o drefniadau etholiadol Sir Ceredigion. Roedd Adroddiad y Comisiwn yn cynnig lleihau nifer y wardiau etholiadol o 40 i 34 a lleihau nifer y cyngorwyr o 42 i 38.

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion y Comisiwn, gydag addasiadau.

Mae erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn yn diddymu'r trefniadau etholiadol presennol ar gyfer Sir Ceredigion ac yn cyflwyno Atodlen sy'n nodi'r trefniadau etholiadol newydd ar gyfer y wardiau etholiadol yn Sir Ceredigion.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021.